

ความสำคัญของเรื่อง

เป็นที่ทราบกันดีว่าในประเทศไทย เกษตรกรรมนั้นมีความสำคัญต่อ เศรษฐกิจของประเทศ เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในการเพาะปลูก จากอดีตที่ผ่านมาผลผลิตทางเกษตรของประเทศยังมีความไม่แน่นอนค่อนข้างมาก ทั้งในด้านปริมาณและราคา ในด้านปริมาณมีสาเหตุมาจากการเพาะปลูกส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยสภาพดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ ส่วนความไม่แน่นอนในด้านราคามีสาเหตุมาจากการที่ไม่มีระบบการเก็บรักษาที่ถูกต้อง ดังนั้นผลผลิตทางการเกษตรจะมีราคาต่ำในช่วงที่มีการเก็บเกี่ยว เพราะผลผลิตที่ผลิตได้มีมากเกินไป ความต้องการของตลาดและจะมีราคาสูงเมื่อถึงระยะเวลาที่ปริมาณผลผลิตในตลาดน้อยลง แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น รัฐบาลเริ่มด้วยการก่อสร้างระบบชลประทานอย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านปริมาณ ส่วนปัญหาในด้านราคานี้ก็มีการประกันราคาและให้การพยุงราคา โดยผ่านองค์กรของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวของรัฐบาลนั้นสามารถสนองปริมาณผลผลิตของ เกษตรกรรมได้น้อยมาก ดังนั้นธุรกิจไฮโลและคสังสินค้าจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยรักษาเสถียรภาพทางด้านราคา และเป็นกลไกทางด้านตลาดให้กับผลิตผลเกษตรกรรม เนื่องจากสามารถเก็บรักษาคุณภาพของผลผลิตไว้ได้นาน

สินค้าทางเกษตรกรรมที่สำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทยก็คือ ข้าว โปดที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ ในปี 2524 ประเทศไทยส่งออกข้าว โปดเป็นสินค้าออกได้มากเป็นอันดับ 6 รองจากสินค้าข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ยางพารา น้ำตาลทราย และโลหะดีบุก คิดเป็นร้อยละ 5.39 ของมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น และเป็นประเทศที่ส่งออกข้าว โปดออกเป็นอันดับ 4 ของโลก (ตารางที่ 1) เนื่องจากข้าว โปดที่ผลิตได้ในประเทศไทยนั้นประมาณ 2 ใน 3 ของข้าว โปดที่ผลิตได้ทั้งสิ้นจะเป็นข้าว โปดส่วนที่เกินความต้องการใช้ภายในประเทศ (ตารางที่ 2 และ 3) จึงนำออกจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อช่วยให้ข้าว โปดที่ส่งออกมีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ เชื่อถือแก่ตลาดต่างประเทศ จึงได้มีการจัดตั้งธุรกิจไฮโลข้าว โปดขึ้นหลายแห่งในประเทศไทย

ตารางที่ 1

ปริมาณการส่งออกข้าวโพดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

ปริมาณ : 1,000 เมตริกตัน

ประเทศ	2521/22	2522/23	2523/24	2524/25
1. สหรัฐอเมริกา	54,178	61,798	59,817	55,245
2. อาร์เจนตินา	5,916	5,965	3,417	9,098
3. สาธารณรัฐแอฟริกาใต้	3,012	2,325	3,444	4,900
4. ไทย	1,955	1,988	2,175	2,560
5. ฝรั่งเศส	2,757	3,395	2,380	2,550
6. แคนาดา	192	344	1,051	1,000
7. โรมานี	700	1,000	770	250
8. อิตาลี	3	17	19	200
9. ฮังการี	89	83	300	200
10. ยูโกสลาเวีย	17	160	300	190
11. อินเดีย	-	-	20	180

ที่มาของข้อมูล : Foreign Agriculture Circular April 26, 1982.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2

เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณการผลิต การนำเข้า การส่งออก และการใช้ข้าวโพดในประเทศไทย ระหว่างปี 2520-2524

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (พันไร่)	ผลผลิต	การนำเข้า	การส่งออก	ใช้ในประเทศ
2520/21	7,533	1,676,500	93	1,517,878	321,700
2521/22	8,970	3,030,000	81	1,954,578	916,900
2522/23	9,337	3,300,000	92	1,988,150	1,166,000
2523/24	9,790	3,150,000	136	2,175,331	1,000,000
2524/25	10,603	3,700,000	269	2,560,594	1,200,000

จัดประมวลโดย : ฝ่ายแผนและประเมินผล กองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

ที่มาของข้อมูล : โดยความร่วมมือของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

หมายเหตุ 1. ตัวเลขการผลิต เป็นตัวเลขตามปีการผลิต ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนมิถุนายนของปีถัดไป

2. ตัวเลขการนำเข้าและการส่งออก เป็นตัวเลขตามปีปฏิทิน

3. ตัวเลขการใช้ในประเทศเป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 3

การส่งออกข้าวโพดของประเทศ ระหว่างปี 2520-2525

ปี	ปริมาณ		มูลค่า	
	เมตริกตัน	เปลี่ยนแปลงจาก ปีก่อน (ร้อยละ)	ล้านบาท	เปลี่ยนแปลงจาก ปีก่อน (ร้อยละ)
2520	1,517,878	- 36.44	3,286.5	- 41.29
2521	1,954,578	+ 28.77	4,231.0	+ 28.74
2522	1,988,150	+ 1.72	5,567.4	+ 31.58
2523	2,175,331	+ 9.42	7,200.8	+ 29.19
2524	2,560,594	+ 17.71	8,252.2	+ 14.60

จัดประมวลโดย : ฝ่ายแผนและประเมินผล กองวิจัยสินค้าและการตลาด
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

ที่มาของข้อมูล : โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ

1. ศึกษาถึงความเป็นมา และการดำเนินงานของบริษัทโซโลซ์ว่าโพลีในประเทศไทย
2. ศึกษาลักษณะของต้นทุนในการดำเนินงานตลอดจนวิธีการคำนวณต้นทุนต่อตันเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา กำหนดอัตราค่าบริการ
3. ศึกษาถึงผลตอบแทนจากการดำเนินงานของบริษัทโซโลซ์ว่าโพลีในประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากการดำเนินงานของบริษัทโซโลซ์ว่าโพลีในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. บริษัทโซโลซ์ที่ดำเนินงานในลักษณะคลังสินค้าสาธารณะ ทำหน้าที่ในการปรับปรุงคุณภาพ และเก็บรักษาสินค้า ตลอดจนการออกใบรับฝากสินค้า เพื่อให้ผู้ฝากใช้เป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากธนาคาร ซึ่งการประกอบการในลักษณะนี้จะกระทำได้ก็คือ บริษัทจำกัด ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการคลังสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์ หรือโดยองค์การของรัฐ ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมกิจการคลังสินค้า พ.ศ. 2500 และผู้รับอนุญาตจะต้องมีทุนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท
2. บริษัทโซโลซ์ที่ดำเนินงานในลักษณะคลังสินค้าสามัญ หมายถึง มีโซโลซ์ไว้เพื่อปรับปรุงคุณภาพและเก็บรักษาสินค้าของตน โดยไม่ได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมกิจการคลังสินค้า พ.ศ. 2500

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้ทำการศึกษาบริษัทโซโลซ์ว่าโพลีที่ดำเนินงานในลักษณะคลังสินค้าสาธารณะ ซึ่งเป็นโซโลซ์ให้บริการในการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ บริษัทกรุงเทพอับซอร์บชั่นและโซโล บริษัทยูไนเต็ดโซโลแอนด์เซอร์วิสจำกัด บริษัทไทยโซโลอุตสาหกรรม จำกัด บริษัท แหลมทองสหการ จำกัด และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย สำหรับตัวอย่างที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือบริษัท กรุงเทพอับซอร์บชั่นและโซโล จำกัด ซึ่งมีขนาดความจุของถังโซโล 50,000 ตัน เป็นบริษัทที่ให้บริการโซโลซ์ว่าโพลีแต่เพียงอย่างเดียว และโซโลซ์ของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ซึ่งมีขนาดความจุของถังโซโล 30,000 ตัน ถึงแม้ว่าจะเป็นธุรกิจที่ประกอบกิจการหลายประเภท แต่ก็มิมีระบบบัญชีที่สามารถแยกผลการดำเนินงานของแต่ละแผนกออกจากกัน สำหรับบริษัทอื่นอีก 3 แห่งนั้น ประกอบธุรกิจด้านอื่นควบคู่กับการบริการโซโลซ์ ได้แก่ บริษัทแหลมทองสหการ จำกัด

ประกอบธุรกิจแบ่งข้าวสารสี อาหารสัตว์ คลังสินค้าและบริการไซโล บริษัท ยูไนเต็ทไซโลแอนด์-
เชอร์วีส ประกอบธุรกิจบริการไซโลข้าวโพด เก็บรักษาข้าวสารสีให้แก่บริษัทในเครือและคลังสินค้า
บริษัท ไทยไซโลอุตสาหกรรม จำกัด ประกอบธุรกิจบริการไซโลข้าวโพด ข้าวฟ่าง และคลังสินค้า

ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลจากบริษัทที่เลือกเป็นกรณีศึกษานี้จะทำให้สามารถสรุปผลที่ได้
จากการวิจัยได้ใกล้เคียงความเป็นจริงสำหรับธุรกิจที่ให้บริการไซโลข้าวโพดมากที่สุด ซึ่งเป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ของการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิธีการค้นคว้าและวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของบริษัท ไซโลข้าวโพดแต่ละ
แห่ง และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทำการศึกษาโดยการสังเกตการณ์ประกอบด้วย เพื่อรวบรวม
ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ สำหรับข้อมูลที่เป็นตัวเลข เช่น ต้นทุน รายได้ รายจ่าย
จากเอกสารและบัญชีของบริษัทไซโลที่ใช้เป็นกรณีศึกษา สำหรับข้อมูลอื่น ได้จากเอกสารของ
บริษัทไซโลข้าวโพดและของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมเศรษฐกิจ
การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนศึกษาตำราวิชาการในแขนงที่
เกี่ยวข้อง รวมทั้งวารสารต่าง ๆ และวิทยานิพนธ์ที่มีแนวทางการวิจัยซึ่งคล้ายคลึงกัน
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อศึกษาลักษณะของต้นทุนในการดำเนินงานบริการไซโล
ข้าวโพด ตลอดจนวิเคราะห์ถึงผลตอบแทน และรวบรวมข้อมูลที่ได้มาช่วยในการตัดสินใจสำหรับการ
ดำเนินงานต่อไป

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาถึงต้นทุนในการดำเนินงานและผลตอบแทนของบริษัทไซโลข้าวโพดของไทย
จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในบริษัทไซโลข้าวโพด ผู้ที่จะลงทุนและผู้สนใจทั่วไปดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะและวิธีดำเนินงานของบริษัทไซโลข้าวโพด
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการคำนวณต้นทุนในการดำเนินงานต่อตัน
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินงาน และผลตอบแทนของ
บริษัทไซโลข้าวโพด
4. ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

5. ทราบแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. ทราบแนวทางของการวิจัยค้นคว้าของธุรกิจไฮโลประเภทอื่น

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย